

Gemeente Rhenen - afkoppelen van hemelwater en groene daken Rhenen 2023-2027

Artikel 1 Begripsbepaling

Deze stimuleringsregeling gaat over:

- a. Afkoppelen: door water af te koppelen wordt het vuilwater en regenwater gescheiden. Hierdoor worden het vuilwaterriool en de rioolwaterzuivering niet onnodig belast met regenwater. Afkoppelen doet u door de regenpijp los te halen. De regenpijp moet vervolgens worden afgezaagd op de gewenste hoogte. Daarna wordt er een bochtstuk geplaatst om het water van de woning weg te leiden. Vervolgens kan de regenpijp weer worden aangesloten. Als laatste moet het regenwater worden begeleid via een (open) watergoot naar een onverhard stuk tuin, vijver of wadi. Het hemelwater wordt dan lokaal vastgehouden. Het hemelwater kan gebruikt worden om bijvoorbeeld de bodem van voldoende water te blijven voorzien, ook in droge tijden.
- b. Ontharden: door bijvoorbeeld verharde daken, opritten of tuinen te vervangen door groen of waterdoorlatende verharding, kan het regenwater makkelijk de bodem doordringen.
- c. Vergroenen: tegels, harde ondergrond vervangen door gras, planten en/of bomen.
- d. Groen dak: dakoppervlak bedekt met een begroeiing waarbij de begroeiing een minimaal waterbergend vermogen van 40 mm/m² voor particulieren of 60 mm/m² voor bedrijven per m² dak heeft.
- e. Hemelwater: neerslag in de vorm van regenwater, hagel en sneeuw.
- f. Openbaar rioolstelsel: dit kan een gemengd rioolstelsel, een gescheiden rioolstelsel, of een verbeterd gescheiden rioolstelsel zijn.
- g. Gemengd rioolstelsel: rioolstelsel waarbij afvoer van afvalwater en hemelwater in één riool plaatsvindt naar de RWZI (rioolwaterzuiveringsinstallatie).
- h. Gescheiden rioolstelsel: rioolstelsel waarbij afvoer van afvalwater en hemelwater gescheiden plaatsvindt. Afvalwater wordt naar de RWZI en hemelwater naar oppervlaktewater geleid.
- i. Verbeterd gescheiden rioolstelsel: rioolstelsel waarbij afvoer van afvalwater en hemelwater gescheiden plaatsvindt. Afvalwater wordt samen met een klein deel van het hemelwater naar de RWZI geleid. Bij grotere regenbuien wordt het hemelwater afgevoerd naar het oppervlaktewater.
- j. Regenwaterstelsel: rioolstelsel waarmee alleen regenwater wordt ingezameld.
- k. Schoon verhard oppervlak: dakoppervlakken en/of erfverhardingen waarvan het afstromende hemelwater schoon is.
- l. Bestaande dakverharding: dakverharding dat langer dan één jaar is oud.
- m. Nieuwbouw: woning of bijgebouw dat langer dan één jaar is oud.
- n. Infiltratie: proces waarbij hemelwater dat van dakoppervlakken en/of erfverhardingen afstroomt en in de bodem wegzakt.
- o. Bergingsvoorziening: voorziening bedoeld om regenwater tijdelijk of langdurig vast te houden voordat het verdampt, hergebruikt, infiltreert of afgevoerd wordt.
- p. Vertraagde afvoer: voorziening bedoeld om opgeslagen regenwater gedoseerd af te voeren
- q. Noodoverloop: een overloop zorgt ervoor dat als de bergingsvoorziening niet toereikend is het teveel aan water wordt afgevoerd. Bijvoorbeeld een dakgoot die over mag lopen, een gedeeltelijk verlaagde dakrand of een noodafvoersysteem met afvoeren in het dakvlak. Hiermee voorkomt u wateroverlast.
- r. College: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rhenen.

Artikel 2 Beleidsdoelstelling

1. De gemeente Rhenen wil stimuleren dat hemelwater lokaal wordt vastgehouden, via groene daken, afkoppelen van regen, sneeuw en hagel en het ontharden van grond. Zodat de gemeente Rhenen beter de toenemende hevige regenbuien kan opvangen en het openbare riool niet teveel overbelast raakt.
2. Tegelijkertijd gaat opvangen van hemelwater verdroging tegen, heeft groen een verkoelend effect en verminderen de groene daken de CO₂-emissie door energiebesparing.
3. Daarnaast wordt de geluidshinder teruggedrongen. Dit is afhankelijk van de dikte van de substraatlaag en de soort laag. De geluidswaerkaatsing kan verminderen door de laagdikte. Groene daken vergroten dus de biodiversiteit en de leefbaarheid.

Artikel 3 Aanvrager van de stimuleringsbijdrage

1. De stimuleringsbijdrage kan worden aangevraagd door inwoners en ondernemers die gevestigd zijn in de gemeente Rhenen.
2. U kunt ook een stimuleringsbijdrage aanvragen als groep. Bijvoorbeeld als u samen met (een groep) burens gebruik wilt maken van deze regeling. In dat geval hoeft u maar 1 aanvraag in te dienen. De indiener dient dan een volmacht te hebben van de andere eigenaren.

Artikel 4 De te stimuleren activiteiten

Een eenmalige stimuleringsbijdrage per adres wordt verleend voor:

- a. Het vasthouden en verwerken van hemelwater door het vergroenen van bestaande dakverhardingen op terrein in gemeente Rhenen, en
- b. het vasthouden en verwerken van hemelwater door het afkoppelen van dakverhardingen en/of erfverharding op terrein van bestaande openbare gemeentelijke rioolstelsels.

Artikel 5 Vereisten voor de stimuleringsbijdrage

1. Om in aanmerking te komen voor de stimuleringsbijdrage, moet u voldoen aan de volgende eisen:
 - a. Er zijn niet eerder gelden verstrekt voor ontharden/vergroenen voor dat deel, voor het groene dak, voor het afkoppelen van dakverharding of erfverharding, waarvoor nu de stimuleringsbijdrage wordt gevraagd;
 - b. Het groene dak of de afkoppelingsvoorziening wordt in stand gehouden. Bij verhuizing dient de aanvrager de nieuwe bewoners te wijzen op de aanwezigheid van een regenwatersysteem. De nieuwe bewoners zijn daarna verantwoordelijk voor het onderhoud en de in stand houding.
2. Indien niet wordt voldaan aan de instandhoudingsplicht (als de voorziening niet wordt onderhouden/in stand wordt gehouden), wordt aan de ontvanger een hersteltermijn van 3 maanden geboden om de afkoppeling of het groene dak opnieuw te realiseren. Als de ontvanger binnen deze termijn niet de voorziening alsnog realiseert, wordt het verleende bedrag teruggevorderd.
3. Aanvullend op de algemene vereisten voor afkoppelen geldt dat de aanvrager zelf verantwoordelijk is voor het adequaat verwerken van zijn of haar hemelwater op eigen perceel. Omliggende percelen mogen hier geen nadelige gevolgen van ondervinden. Hiertoe dient de aanvrager te onderzoeken of de bodemopbouw voldoende is om (hemel-) water te laten infiltreren. U kunt bijvoorbeeld een gat graven en er water in laten lopen. Als het water snel wegzakt, zal de infiltratiecapaciteit voldoende zijn. Bij twijfel kunt u overleggen met de gemeente Rhenen.
4. De gemeente Rhenen kan controleren of de subsidie goed is besteed. U bent als aanvrager verplicht toegang te verlenen tot de onroerende zaak waarvoor u een bijdrage hebt ontvangen.
5. In aanvulling op de al opgenomen vereisten gelden de volgende eisen specifiek voor de te stimuleren activiteiten:
 - a. Plaatsen van een groen dak
 - i. de minimale oppervlakte voor een groen dak is 5 m²;
 - ii. in de bestaande situatie wordt het dakwater geloosd op het openbare rioolstelsel of oppervlaktewater;
 - iii. de aanvrager is zelf verantwoordelijk voor de bouwkundige staat van het gebouw en de draagkracht van de groene dakconstructie;
 - iv. bij de aanleg van een groen dak wordt het belang van het vasthouden en vertraagd afvoeren van regenwater in voldoende mate gediend, door een minimale wateropslag van 40 mm/m² voor particulieren of 60 mm/m² voor bedrijven. Na het gebruik van deze wateropslag moet hemelwater overlopen naar groene zones in de tuin;
 - v. het groen dak is opgebouwd uit een wortelwerende laag, alsmede een drainage-, substraat- en een vegetatielaag.
 - vi. De aanvrager is zelf verantwoordelijk voor het aanvragen van een vergunning als er constructieve aanpassingen aan het platte dak benodigd zijn.
 - vii. De aanvrager is zelf verantwoordelijk voor het aanvragen van een vergunning bij de aanleg van een hellend groen dak. De aanvraag wordt getoetst aan de op dat moment geldende welstandsnota in de gemeente Rhenen. De welstandsnota is opgesteld in 2013. Een groen dak was bij de vaststelling in 2013 nog amper bekend. Welstandscriteria over het toepassen van een groen dak is in deze nota daarom niet te vinden. Bijna elk soort plat of schuin dak met een hellingsgraad van maximaal 25 graden is

geschikt voor een groendak van sedum. De ervaring is dat alle bouwplannen met een sedumdak tot nu toe positief zijn ontvangen door de welstandscommissie. Een sedumdak past heel goed in de omgeving. Het vervangen van een bestaande dakconstructie met een sedumdak is alleen mogelijk met het verzwaren van de draagconstructie. Het eigen gewicht van een sedumdak kan 2 tot 3 keer meer zijn dan een bestaand dakconstructie. Dit betekent dat de draagconstructie moet worden veranderd en versterkt. Op grond van de geldende regelgeving is deze verandering daarom vergunningsplichtig. In artikel 2.4.4 van onze Legesverordening 2023 is opgenomen dat de leges voor een bouwactiviteit in verband met het realiseren van duurzaamheidsmaatregelen worden verminderd met 50 procent. Het aanbrengen van een begroeid dak dat na realisatie een waterbergende capaciteit heeft van minimaal 18 liter per m² komt hiervoor ook in aanmerking.

- b. Afkoppelen van bestaande dak- en/of erfverharding
 - i. de minimaal af te koppelen oppervlakte is 20 m².
 - ii. in de bestaande situatie wordt het afstromend water geloosd op het openbare rioolstelsel of oppervlaktewater.
 - iii. bij de afkoppelwerkzaamheden wordt het belang van het vasthouden en vertraagd afvoeren van regenwater in voldoende mate gediend, door een minimale waterberging van 40 mm/m² voor particulieren of 60 mm/m² voor bedrijven. Na benutting van deze waterberging moet hemelwater eventueel via regenwaterleidingen overlopen naar groene zones in de tuin of naar de openbare ruimte.

Artikel 6 Weigering van stimuleringsbijdrage

1. De gemeente Rhenen weigert de aanvraag voor de stimuleringsbijdrage als de bijdrage wordt aangevraagd voor:
 - a. openbare verhardingen, bijvoorbeeld de aanleg van geveltuinjes.
 - b. bij nieuwbouwprojecten, of aanbouw van bestaande woningen.
 - c. groene gevels.
 - d. regentonnen of andere voorzieningen zonder de vereiste aanvullende bergingsvoorzieningen. Dit wordt bepaald bij het beoordelen van de aanvraag.
 - e. de aanleg van half open verhardingen zoals bijv. grasbetonstenen.
 - f. de aanleg van grind of andere materialen zonder groene uitstraling, tenzij deze materialen goed kunnen infiltreren. Een grote emmer water moet binnen 30 minuten geheel zijn verdwenen in de grond.
 - g. de aanleg van kunstgras.
 - h. een dak dat al is vergroend.
2. De stimuleringsbijdrage voor afkoppeling van hemelwater wordt geweigerd in het geval de bijdrage wordt aangevraagd voor:
 - a. een pand dat is aangesloten op drukriolering (buitengebied). Deze informatie is bij de gemeente Rhenen aanwezig.
 - b. al afgekoppelde woningen. Het is wél mogelijk om subsidie aan te vragen voor de achterzijde van de woning als alleen de voorzijde is afgekoppeld.
 - c. een afkoppeling die al gerealiseerd had moeten worden in het kader van een wettelijke verplichting. Dit kunt u navragen bij de gemeente Rhenen en wordt onderzocht bij het beoordelen van de aanvraag.
 - d. de woning niet is aangesloten op het openbare rioleringsstelsel.

Artikel 7 Plafondbedrag en de verdeling van de stimuleringsregeling

1. De gemeente Rhenen stelt van 23 oktober 2023 tot en met 23 oktober 2027 (voor vier jaar) een totaalbedrag van €50.000,- euro per jaar beschikbaar. Indien het bedrag op is, wordt de aanvraag geweigerd.
2. De aanvragen worden in volgorde van binnenkomst behandeld;

Artikel 8 Stimuleringsbedragen

1. De hoogtes van de stimuleringsbijdrage zijn:

- a. Voor het vasthouden en verwerken van hemelwater door het vergroenen van dakverhardingen, kunt u maximaal € 25,- per vierkante meter aanvragen en een totaalbedrag van € 500,-.
 - b. Voor het vasthouden en verwerken van hemelwater door het afkoppelen van dakverhardingen en/of erfverhardingen van bestaande openbare gemeentelijke rioolstelsels of oppervlaktewater, kunt u een vergoeding ontvangen voor de benodigde (PVC) materialen. Dit maximaal € 5,- per vierkante meter en totaalbedrag van € 500,-.
 - c. U kunt ook een gecombineerde stimuleringsaanvraag doen, dan geldt een maximum van de optelsom van de beide bedragen (€ 1000,-).
2. Inwoners die samen met buurtbewoners besluiten aan deze regeling mee te doen, krijgen een burenbonus van 10 procent over het maximum gesubsidieerde bedrag.

Artikel 9 Indiening aanvraag stimuleringsbijdrage

1. Voor de te stimuleren activiteiten gelden de volgende indieningsvereisten:
 - a. Voor activiteiten zoals opgenomen in artikel 4 onder a en b :
 - i. de aanvraag moet worden ingediend voor het starten van de activiteit;
 - ii. een kaart waarop de activiteit of activiteiten zijn aangeduid met een aanduiding van het aantal vierkante meters;
 - iii. foto's van de situatie voor uitvoering van de activiteit; iv. foto's van de situatie na uitvoering van de activiteit. Pas daarna wordt de subsidie uitgekeerd;
 - iv. Na voltooiën van het afkoppelen (kopie) factuur van de aangeschafte materialen en/of verrichte werkzaamheden.
2. In aanvulling op het bepaalde in lid 1 van dit artikel geldt aanvullend:
 - a. een technische omschrijving van het groene dak met daarin minimaal opgenomen de laagopbouw, waterhoudend vermogen en noodoverloop/vertraagde afvoer, of
 - b. een technische omschrijving van de afkoppelvoorziening met daarin minimaal opgenomen de soort voorziening, inhoud, noodoverloop en de werking.
3. De aanvraag moet worden ingediend met het daarvoor bestemde (digitale) aanvraagformulier. Het college mag aanvullende informatie opvragen, die redelijkerwijs nodig is voor het beoordelen van de aanvraag.

Artikel 10 Beslistermijn

Het college beslist binnen 8 weken schriftelijk na ontvangst van de volledige aanvraag.

Artikel 11 Inwerkingtreding en overgangsbepaling

Deze stimuleringsregeling treedt voor onbepaalde tijd in werking. De regeling is van toepassing op de uitvoering van activiteiten vanaf 23 september 2023.

Artikel 12 Citeertitel

Deze regeling kan worden aangehaald als Stimuleringsregeling: afkoppelen van hemelwater en groene daken Rhenen 2023-2027

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 4 juli 2023

*P. Bonthuis, Drs. J.A. van der Pas,
Gemeentesecretaris burgemeester*